

Aktuální stanoviska Ministerstva vnitra České republiky k výkonu agendy vidimace a legalizace

(duben 2016)

prezentovaná na pracovním setkání Krajského úřadu Zlínského kraje, Odboru právního a Krajského živnostenského úřadu, oddělení státního občanství a přestupků, se zástupci matričních úřadů ve správním obvodu Zlínského kraje

(17.5.2016 okres Zlín, 19.5.2016 okres Uherské Hradiště, 24.5.2016 okres Vsetín,
2.6.2016 okres Kroměříž)

1. Vidimace listin, na kterých je vyznačeno:

- a) provázání a svázání provázkem, opatřené přelepky a otisky razítka překladatele (notáře,...),
- b) sešití a přelepení přelepku (úřadu, notáře,...), přes kterou je otažen otisk úředního razítka

Poslední stranu svazku, která je opatřena přelepku a otiskem úředního razítka, nelze považovat pouze za technické spojení svazku, ale za stranu, která obsahuje text, a která je nedílnou součástí předloženého svazku listin.

Pokud žadatel předloží k vidimaci takový svazek listin (např. 4 strany textu a na 5., poslední straně, je v horní části přelepka a otisk úředního razítka), uhradí žadatel správní poplatek dle položky 4 písm. a) sazebníku uvedeného v příloze zákona o správních poplatcích, za 5 stran, tj. i za 5. stranu, požaduje-li úplnou vidimaci kopie svazku listin.

Pokud žadatel nepožaduje vidimaci strany, která je opatřena přelepku a otiskem úředního razítka, uvede se v ověřovací doložce, že se jedná o vidimaci částečnou.

Ověřující osoba bude **vždy informovat žadatele** o případných problémech s uznáním částečné vidimace listiny jinými úřady.

2. Vidimace papíru formátu A4, na kterém jsou nalepené tři různé jízdenky

Pokud bude na listině nalepeno více jízdenek (ústřížků, složenek atd.) – jedná se o předloženou listinu o 1 straně, vidimaci lze provést (za obsah listiny ověřující osoba neodpovídá) a vybere se správní poplatek ve výši 30 Kč za 1 stranu (výše správního poplatku byla již v minulosti řešena s Ministerstvem financí).

Při vidimaci listiny, která obsahuje nalepené jízdenky, mohou nastat níže uvedené situace:

- a) V případě, že žádná z nalepených jízdenek (ústřížků, složenek) neobsahuje

zajišťovací prvek, do ověřovací knihy a doložky ověřující osoba uvede, že se jedná o kopii o 1 straně dle prvopisu o 1 straně a v ověřovací doložce vyznačí, že listina, z níž je vidimovaná listina pořízena, **neobsahuje** viditelný zajišťovací prvek, jenž je součástí obsahu právního významu této listiny. Další vidimace této již vidimované listiny je možná.

- b) V případě, že alespoň jedna z jízdenek (ústřížků, složenek) obsahuje zajišťovací prvek, ověřující osoba do ověřovací knihy a doložky uvede, že se jedná o kopii o 1 straně dle prvopisu o 1 straně a dále v ověřovací knize a doložce vyznačí, že listina, z níž je vidimovaná listina pořízena, **obsahuje** viditelný zajišťovací prvek, jenž je součástí obsahu právního významu této listiny. Další vidimace této již vidimované listiny není možná¹.

V této věci odkazujeme i na Informaci MV č. 5/2008 bod č. 4.

3. Vidimace listiny, která obsahuje obrázek

a) který je součástí loga instituce, která listinu vydala

b) listina obsahuje samostatný obrázek vložený mezi text

Pokud listina obsahuje obrázek, který je logem nějaké instituce, která listinu vydala, vidimaci lze provést, neboť se nejedná o jeden z případů uvedených v ustanovení § 9 zákona o ověřování, tj. kdy se vidimace neprovede (viz příloha č. 5 k tomuto zápisu). Pokud by však listina obsahovala pouze obrázek či fotografii, nebo nějaký technický plánec, tak vidimaci provést nelze /s odkazem na ustanovení § 9 písm. a) zákona o ověřování/; to ale není případ listiny uvedené v příloze č. 6 k tomuto zápisu, neboť zde se jedná o diplom DDM, který sice obsahuje obrázek v textu, ale tento není součástí právního významu listiny.

Ověření nápisu či obrázku na průhledných deskách (první strana svázaného projektu je natištěna na průsvitné fólii)

Vidimaci textu na průsvitné fólii nelze provést, a to s odkazem na ustanovení § 9 písm. h) zákona o ověřování, neboť z předložené listiny, z níž je vidimovaná listina pořízena, není zřejmé, zda se jedná prvopis, již vidimovanou listinu, atd.

4. Vidimace listiny fotografie, náčrtu nebo mapy

Výčet dokladů, jejichž vidimaci nelze provést, uvedený v ustanovení § 9 písm. a) zákona o ověřování, je pouze demonstrativní.

Záleží na posouzení ověřující osoby, zda vidimaci provede či nikoliv. Pokud shledá, že se jedná o listinu, jejíž jedinečnost nelze vidimovanou listinou nahradit, potom vidimaci neprovede s odkazem na ustanovení § 9 písm. a) zákona o ověřování.

5. Vidimace stejnopisu vysvědčení

Stejnopis listiny lze považovat za prvopis (pojem „stejnopis“ užívá např. i zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů).

6. Je možno považovat za kopii ze spisu kopii listiny, která je označena razítkem „souhlasí s originálem“, ale originál již ve spisu není uložen?

Podle ustanovení § 8 písm. c) zákona o ověřování se vidimovaná listina doslova shoduje s listinou, z níž byla pořízena, a tato listina může být

1. prvopisem, nebo
2. již ověřenou vidimovanou listinou, nebo
3. listinou, která je výstupem z autorizované konverze dokumentů, nebo
4. **opisem nebo kopií pořízenou ze spisu** (zákon o ověřování zde odkazuje na § 38 odst. 4 správního řádu, podle něhož s právem nahlížet do spisu je spojeno právo činit si výpisy a právo na to, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části), anebo
5. stejnopisem písemného vyhotovení rozhodnutí nebo výroku rozhodnutí vydaného podle zvláštního právního předpisu.

Pokud žadatel předloží k vidimaci kopii listiny ze spisu správního řízení, kterou si úředník ověřil do spisu pro úřední potřebu – vidimace takové listiny se neprovede.

V této souvislosti dále odkazujeme na Informaci Ministerstva vnitra č. 8/2009 ve věci ověření shody kopie listiny, opatřené doložkou soudního exekutora a ověření shody kopie listiny, opatřené doložkou okresního soudu.

Listinu opatřené doložkou okresního soudu lze vyhodnotit jako opis nebo kopii pořízenou ze spisu².

V Informaci MV č. 8/2009 byl připojen i následující vzor doložky, i když nelze vyloučit jiné formální uspořádání doložek jednotlivými soudy:

Text doložky okresního soudu:

Tato fotokopie doslovně souhlasí s originálem založeným ve spise sp. zn. ...na č. I... OS..... dne.....

Za správnost fotokopie (podpis)..... a otisk úředního razítka se státním znakem.

Listinu opatřené takovou doložkou lze vidimovat a v ověřovací doložce bude uvedeno, že předloženou listinou byl opis nebo kopie pořízená ze spisu³.

7. Postup při osvobození od poplatku za vidimaci a legalizaci pro spolky, které existují namísto sdružení, nicméně nejsou uvedeny v zákoně o správních poplatcích

Zákon o správních poplatcích, resp. jeho sazebník v ustanoveních „Osvobození“ bod 2. k položkám 3, 4 a 5, nedoznal v souvislosti s novou úpravou podle NOZ doposud změn.

S ohledem na ustanovení § 3045 odst. 1 NOZ, dle kterého se sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, považují za spolky podle NOZ, lze spolkům při splnění podmínek stanovených v položkách 3, 4 a 5 v ustanoveních „Osvobození“ toto osvobození od správních poplatků přiznat. Protože však schází příslušná právní úprava, **je zcela na správním uvážení správního úřadu, zda osvobození přizná či nikoliv.**

Zrušení dosavadní agendy spojené s registrací občanských sdružení podle názoru Ministerstva spravedlnosti nevyžaduje žádnou úpravu sazebníku. Jde o čistě legislativně technickou úpravu, která je buď v působnosti Ministerstva financí jako gestora zákona nebo v působnosti těch ústředních orgánů státní správy, v jejichž gesci je úprava správních úkonů zpoplatněných podle dotčených položek sazebníku.

Odbor všeobecné správy již vypracoval návrh novely položky 4 a 5 sazebníku zákona o správních poplatcích, který byl předložen odboru legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra k dalšímu opatření.

8. Vidimace listin, které obsahují plastické razítko – problém vysokoškolských diplomů

Vidimace se neprovede, je-li předložená listina, z níž je vidimovaná listina pořízena, opatřena plastickým textem nebo otiskem plastického razítka⁴.

Na rozdíl od zákona o ověřování, zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, na základě kterého notáři provádějí vidimaci a legalizaci, vidimaci listiny, která je opatřena plastickým textem nebo otiskem plastického razítka, nevyklučuje. Doporučujeme proto odkázat žadatele, kteří požadují ověření takové listiny, na notáře.

9. Vidimace energetického štítku (Průkazu energetické náročnosti), který je předkládán v zatavené plastové fólii

Vidimaci Průkazu energetické náročnosti budovy lze provést, když zvláštní právní předpis (§ 7a zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů) přímo předpokládá předložení jeho ověřené kopie. Předpokladem k provedení vidimace Průkazu energetické náročnosti budovy je předložení tohoto průkazu, opatřeného razítkem a podpisem příslušného znalce, který posudek provedl.

Obecně lze závěrem říci, že obdobné doklady lze ověřovat zpravidla tehdy, stanoví-li tak zvláštní právní předpis, který ověření takového dokladu výslovně předpokládá.

Z diskuze vyplynulo, že některé úřady provádějí vidimaci zalaminovaných dokladů. Vzhledem k tomu, že se již v minulosti objevily zalaminované listiny, které

byly padělkem, doporučujeme vidimaci zalaminovaných dokladů neprovádět, a to s odkazem na ustanovení § 9 písm. h) zákona o ověřování.

10. Vidimace listiny, která je opatřena viditelným zajišťovacím prvkem

Pojem „zajišťovací prvky“ nelze zaměňovat s „bezpečnostními prvky“, který právní řád České republiky užívá ve smyslu technických prostředků (tedy nikoliv ve smyslu prvků zajištění originality a autenticit dokumentu nebo k ochraně autorských práv vůči obsahu listiny).

Ve věci zajišťovacích prvků odkazujeme na Glosář zabezpečených dokladů, zajišťovacích prvků a dalších souvisejících odborných výrazů (http://prado.consilium.europa.eu/cs/glossarypopup.html#_036).

11. Viditelný zajišťovací prvek

11.1 Návrh na změnu § 8 písm. f) a § 9 písm. c) zákona o ověřování - vyškrtnutí textu „jenž je součástí obsahu právního významu této listiny“

Pokud lze viditelný zajišťovací prvek v konkrétním případě považovat pouze za kvalitativní znak použitého papíru, například ozdobného charakteru, nebo za prvek bez obsahové souvislosti se záznamem na tomto listu zachyceném (například jde-li o znak výrobce papíru, apod.), nebrání podle našeho názoru jeho absence na kopii jejímu ověření. Je-li však viditelný zajišťovací prvek součástí určitého typu záznamu, jinými slovy, má-li zajišťovací prvek význam z hlediska obsahu písemnosti, tj. je součástí obsahu právního významu této listiny, vidimaci lze provést pouze za podmínek stanovených v ustanovení § 9 písm. c) a d) zákona o ověřování.

S vyškrtnutím textu „*jenž je součástí obsahu právního významu této listiny*“ z příslušných ustanovení zákona o ověřování se proto Ministerstvo vnitra neztotožňuje a při příští novele zákona o ověřování **nebude tuto změnu iniciovat**.

11.2 Návrh na změnu § 9 písm. b) a c) zákona o ověřování – vyškrtnutí textu „a to na náklady žadatele“

Pokud jde o vyškrtnutí textu „*a to na náklady žadatele*“ z příslušných ustanovení zákona o ověřování, s uvedeným se Ministerstvo vnitra neztotožňuje a při příští novele zákona o ověřování **nebude tuto změnu iniciovat**.

11.3 Návrh na zrušení § 9 písm. e) zákona o ověřování

Podle ustanovení § 9 písm. e) zákona o ověřování se vidimace neprovede, je-li předložená listina, z níž je vidimovaná listina pořízena, opatřena plastickým textem nebo otiskem plastického razítka. **Ministerstvo vnitra zváží zrušení citovaného ustanovení**, když plastický text nebo plastické razítka je možné považovat za

zajišťovací prvek a podmínky, za kterých je možné vidimovat listiny opatřené zajišťovacím prvkem, jsou upraveny samostatně v § 9 písm. c) a d) zákona o ověřování.

12. K povinnosti ověřujících úředníků listiny, na kterých nejsou viditelné zajišťovací prvky (ale skryté) zkoumat proti světlu

Pokud jde o vodotisk, nejedná se o skrytý zajišťovací prvek; úřední osoba jej spatří, pokud se na listinu podívá proti světlu. Ověřující osoba by měla být schopna posoudit, zda listina obsahuje vodotisk či vodoznak.

13. Vidimace souboru listin

13.1 Žadatel předložil k vidimaci cizojazyčný rodný list (2 strany), k němuž byla připojena doložka „Apostille“, opatřená otiskem plastického razítka (1 strana) a následně byl (v ČR) připojen úřední překlad soudního tlumočnicka do českého jazyka (2 strany). Soubor těchto tří listin (5 stran) je k vidimaci předložen tak, že je spojen v jeden celek.

Žadatelem je požadováno provedení vidimace:

- a) pouze části těchto listin, a to RL bez listu, který obsahuje doložku Apostille a bez úředního překladu,
- b) rodného listu bez doložky Apostille, ale s úředním překladem.

Otázkou je, zda takovýto soubor listin, má ověřující osoba považovat za jeden celek nebo, zda může jednotlivé části „rozdělit“.

Podle názoru Ministerstva vnitra **je třeba takové listiny považovat za jeden celek** a při ověřování je třeba postupovat v souladu se zákonem o ověřování.

Požaduje-li žadatel ověřit pouze jednu, popř. dvě či více stran ze svazku, ověřující osoba uvede do ověřovací doložky údaj o tom, že se jedná o částečnou kopii této listiny o počtu jedné, popř. dvou či více stran. V takovém případě se vidimace vyznačí na každém listu vidimované listiny (§ 2 odst. 1 vyhlášky č. 36/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů), tj. na kopii cizozemského rodného listu, nebo na úředním překladu do českého jazyka.

Pokud by žadatel požádal o vidimaci ověřovací doložky Apostille, která je součástí svazku a která je opatřena plastickým razítkem, s odkazem na ustanovení § 9 písm. e) zákona o ověřování, vidimaci nelze provést, což doporučujeme na kopii listiny, která obsahuje ověřovací doložku Apostille, a která je součástí svazku, uvést.

13.2 Rodný list je opatřen úředním překladem do českého jazyka (soudním tlumočnickem), který je k němu pevně připojen. Posuzujeme jako jeden celek, byť se skládá ze dvou listin. K vidimaci je předložena listina – soubor listin, jehož jednotlivé části jsou předloženy v různých podobách předložené listiny:

- a) originál cizozemského rodného listu (2 strany) + originál překladu (2 strany)
 - ověřující osoba provede ověření úplné kopie (4 strany)

- b) prostá kopie rodného listu + originál překladu
 - ověřující osoba provede pouze ověření kopie částečné, ověřovací doložka bude umístěna na kopii originálu překladu; na kopii prosté kopie rodného listu je možno uvést, že vidimaci nelze provést s odkazem na ustanovení § 9 písm. h) zákona o ověřování
- c) rodný list v podobě již ověřené vidimované listiny + originál překladu
 - ověřující osoba provede ověření tím způsobem, že jedna ověřovací doložka bude umístěna na kopii rodného listu a bude v ní uvedeno, že vidimovaná listina se doslova shoduje s listinou, z níž byla pořízena, a že tato listina je již ověřenou vidimovanou listinou; druhá ověřovací doložka bude umístěna na kopii originálu překladu a bude v ní uvedeno, že vidimovaná listina se doslova shoduje s listinou, z níž byla pořízena, a že tato listina je prvopisem (půjde o kopie částečné).

Ministerstvo vnitra v této věci upozornilo Ministerstvo spravedlnosti, že překladatelé mnohdy spojují úřední překlad cizozemské listiny s její prostou kopií, tj. postupují v rozporu s ustanovením § 14 odst. 2 vyhlášky č. 37/1967 Sb., k provedení zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů.

14. Vidimace listiny, která je výstupem z autorizované konverze dokumentů a byla dodatečně opatřena originálem doložky o nabytí právní moci

Na úvod je třeba zmínit, že podle ustanovení § 24 odst. 2 vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů, upravujícího doložku o právní moci a vykonatelnosti rozhodnutí, se mimo jiné na žádost toho, komu bylo doručeno elektronické rozhodnutí nebo stejnopis rozhodnutí, vyznačí na předloženém listinném stejnopisu nebo na listinném výstupu z autorizované konverze doložku o právní moci, resp. vykonatelnosti rozhodnutí. Výše uvedený postup soudů je tedy v souladu s právními předpisy.

Zákon o ověřování stanoví v ustanovení § 9 případy, kdy vidimaci nelze provést. Mimo jiné se jedná o případy, kdy jsou v předložené listině, z níž je vidimovaná listina pořízena, změny, doplňky, vsuvky nebo škrty, které by mohly zeslabit její věrohodnost. Dále nelze ověření provést, není-li z předložené listiny, z níž je vidimovaná listina pořízena, patrné, zda se jedná o prvopis, již ověřenou vidimovanou listinu, listinu, která je výstupem z autorizované konverze dokumentů, opis anebo kopii pořízenou ze spisu, nebo stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí anebo výroku rozhodnutí vydaného podle zvláštního právního předpisu.

Doplnění doložky o právní moci na výstup z autorizované konverze nezeslabuje věrohodnost dokumentu (jedná se dokonce o postup předvídaný právními předpisy), ani nezakládá pochybnosti o povaze listiny.

Bude-li taková listina předložena k vidimaci, lze do ověřovací knihy i do ověřovací doložky uvést, že se jedná o výstup autorizované konverze dokumentu. V příloze č. 3 připojujeme pro informaci stanovisko odboru legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra v uvedené věci.

15. Ověření tzv. biometrického podpisu na předkládané smlouvě

- a) **Vidimaci** takové listiny **nelze provést**, protože z předložené listiny, z níž je vidimovaná listina pořízena, není patrné, zda se jedná o prvopis, již ověřenou vidimovanou listinu, listinu, která je výstupem z autorizované konverze dokumentů, opis anebo kopii pořízenou ze spisu, nebo stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí anebo výroku rozhodnutí vydaného podle zvláštního právního předpisu⁵, neboť listina neobsahuje žádný viditelný podpis.
- b) **Legalizaci** biometrického podpisu **nelze provést**, neboť listina neobsahuje vlastnoruční podpis žadatele. Dle ustanovení § 10 odst. 1) zákona o ověřování se legalizací ověřuje, že žadatel listinu před ověřující osobou vlastnoručně podepsal nebo podpis na listině uznal za vlastní. I v případě uznání podpisu za vlastní se podpisem rozumí vlastnoruční podpis.

16. Zneužití legalizovaných podpisů

Příslušný úřad neodpovídá za obsah listiny, na které je legalizován podpis⁶.

Do poznámky v ověřovací knize doporučujeme uvést, že se jedná např. pouze o 4. stranu souboru listin, na které je legalizován podpis.

V některých případech mohou zvláštní právní předpisy stanovit další podmínky, které, nebudou-li splněny, mohou znamenat, že předložená listina nebude příslušným úřadem akceptována. Například pokud nebudou všechny strany kupní smlouvy o prodeji nemovitosti pevně spojeny do svazku (poslední strana s ověřením podpisů kupující a prodávající strany), katastr nemovitostí takovou smlouvu nebude akceptovat.

17. Legalizace podpisu, který je jinými písmeny než latinkou

Legalizace se neprovede, je-li podpis vyhotoven jinými písmeny než písmeny latinské abecedy⁷; musí být zřejmé, že se jedná o podpis. V případě, že podpis na listině bude vyhotoven jinými písmeny, než písmeny latinské abecedy, doporučujeme, aby se žadatel obrátil na notáře, neboť notářský řád provedení legalizace takového podpisu nevyklučuje.

18. Legalizace podpisu na cizojazyčné listině

Ministerstvo vnitra nepředpokládá změnu právní úpravy v této věci. Stávající právní úprava je vyhovující. Stejně i notář, neovládá-li jazyk, v němž je listina pořízena, vyzve žadatele, aby předložil překlad listiny tlumočnickem. Nestane-li se tak, notář úkon odmítne⁸.

19. Povinnost ověřující osoby kontrolovat vždy platnost předloženého průkazu totožnosti

Ověřující osoba **je vždy povinna** provést kontrolu platnosti předloženého dokladu totožnosti v souvislosti s legalizací podpisu⁹, resp. zkontroluje platnost kontrolu tohoto dokladu v příslušném agendovém informačním systému prostřednictvím formuláře CzechPOINT.

Ověřující osoby mohou v případě pochybností při provádění legalizace využívat údaje v souladu s ustanoveními § 18a až § 18c zákona o ověřování ze základního registru obyvatel, agendového informačního systému evidence obyvatel, agendového informačního systému cizinců, agendového informačního systému evidence občanských průkazů a agendového informačního systému evidence cestovních dokladů prostřednictvím formulářů CzechPOINT. Tuto skutečnost je možno vyznačit v ověřovací knize.

Na závěr upozorňujeme, že v souladu s ustanovením § 3 správního řádu musí ověřující osoba postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

20. Postup v případě narůstajících žádostí příbuzných o legalizaci podpisu osob umístěných ve zdravotnických zařízeních, např. hospic, Alzheimer centrum apod.

O provedení legalizace musí požádat osoba, jejíž podpis je legalizován. Otázky ověřující osoby musí směřovat k tomu, aby neměla pochybnosti o tom, že osoba, jejíž podpis je legalizován, projevila svoji vůli. Pokud chybí projev vůle dané osoby (např. osoba jen stále pokyvuje hlavou, ale není schopna se nijak slovně ani písemně vyjádřit), doporučujeme legalizaci neprovést. V této věci odkazujeme na Informaci MV č. 4/2013.

21. Co je považováno za „úřední formulář“, který obsahuje předtištěné dvojjazyčné, resp. vícejazyčné rubriky pro vyplnění osobních údajů a žadatel jej předkládá k provedení legalizace

Úředním formulářem je myšlen formulář nebo tiskopis, jehož podoba je stanovena zvláštním právním předpisem, nebo jestliže je takový formulář (potvrzení) třeba pro uplatnění práv fyzické osoby v cizině, např. Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství, Potvrzení o žití, atd.

22. Legalizace podpisu na plné moci v souvislosti s registrací vozidla

Ve většině případů žadatel nemá vyplněné (kromě svého jména a příjmení) další podstatné údaje, tj. jméno a příjmení zmocněnce a označení vozidla (je to vytečkované). Dotyčný tyto informace bude mít, teprve až auto obdrží. Žadatel -

zástupce bazaru předloží např. 4 takové listiny k legalizaci podpisu. Jak identifikovat takovou listinu do ověřovací knihy? Je možné legalizaci provést?

Ustanovení § 13 písm. c) zákona o ověřování legalizaci podpisu na nevyplněné plné moci nebrání, protože nejde o listinu, která neobsahuje žádný text.

Pokud jde o způsob zápisu této legalizace do ověřovací knihy, podle ustanovení § 16 odst. 2 písm. e) zákona o ověřování tiskopis ověřovací knihy obsahuje sloupec 9 - „Označení druhu listiny, která je vidimována nebo na které je legalizován podpis“. Jako druh listiny, která je vidimována, může být uvedeno například „nevyplněná plná moc“ a dále lze doplnit, že se jedná o nevyplněnou plnou moc bez označení zmocněnce, zmocněného a důvodu udělení plné moci. Zároveň je možné vyzvat žadatele o provedení legalizace, aby se podepsal nejen do sloupce 6, ale i pod uvedenou poznámku ve sloupci 9. Odmítnutí podepsání žadatele ve sloupci 9 není důvodem pro neprovedení legalizace, ale tuto skutečnost je vhodné uvést do daného sloupce (a to zejména z důvodu bezpečnosti ověřující osoby).

23. Legalizace podpisu, pokud je předložena jen poslední strana z vícestránkového dokumentu, který sice obsahuje text (např. jen jednu větu), ze které však není patrné, o jaký druh listiny se jedná

Legalizací se ověřuje, že žadatel listinu před ověřující osobou vlastnoručně podepsal nebo podpis na listině uznal za vlastní¹⁰.

Předloží-li žadatel k legalizaci pouze poslední stranu dokumentu a nebude z ní zřejmé, o jaký druh listiny se jedná, je vhodné doplnit do sloupce 9 - „Označení druhu listiny, která je vidimována nebo na které je legalizován podpis“¹¹ následující poznámku: „Na základě prohlášení žadatele se jedná o...(např. poslední stranu kupní smlouvy)“.

24. Velikost otisku úředního razítka u vyznačení vidimace a legalizace

Velikost razítka, na němž je vyznačen malý státní znak, stanoví zákon; je kulatého tvaru o průměru 20 mm, 25 mm nebo 36 mm; malý státní znak je vyobrazen uvnitř kruhu, na jehož obvodu je označení oprávněné osoby, popřípadě i označení její organizační součásti a sídla (dále jen „úřední razítko“). Používá-li oprávněná osoba více úředních razítek, musí tato razítka obsahovat i pořadová čísla. Otisk úředního razítka je jednobarevný. Úřední razítko nesmí obsahovat velký státní znak¹².

25. Vyznačování osvobození od úhrady správního poplatku na výsledku úkonu učiněného podle zákona o ověřování

Zákon č. 634/2004 Sb. v § 8 odst. 3 stanoví: „Na výsledku úkonu osvobozeného podle odstavce 2 písm. a) až i) vyznačí správní úřad účel, k němuž byl proveden“.

Vidimace se na vidimované listině nebo na listu pevně s ní spojeném vyznačí ověřovací doložkou a otiskem úředního razítka¹³. Legalizace se na listině nebo na listu pevně s ní spojeném vyznačí ověřovací doložkou a otiskem úředního razítka¹⁴.

V případě provádění ověřování podle zákona o ověřování se tedy **výsledkem úkonu rozumí vyznačení ověřovací doložky na listině**. Osvobození od správního poplatku se vyznačí ve sloupci 10 v ověřovací knize **a po provedení úkonu (vidimace nebo legalizace) se vyznačí u ověřovací doložky na listině**. Bude-li prováděna vidimace takové listiny, z uvedené poznámky bude zřejmé, že legalizace, popř. předchozí vidimace listiny, byla osvobozena od úhrady správního poplatku.

26. Provedení legalizace za účasti dvou svědků

Nemůže-li žadatel číst nebo psát, provede se legalizace za účasti dvou svědků¹⁵.

Účast dvou svědků se k legalizaci nevyžaduje, má-li ten, kdo nemůže číst nebo psát, schopnost seznámit se s obsahem listiny s pomocí přístrojů nebo speciálních pomůcek nebo prostřednictvím jiné osoby, kterou si zvolí, a je schopen vlastnoručně listinu podepsat¹⁶.

- a) V případech, kdy žadatel o legalizaci dotčenou listinu podepsal a až později ztratil schopnost psát nebo číst (např. po mozkové mrtvici), lze v souladu s ustanovením § 10 odst. 5 zákona o ověřování takové žádosti vyhovět a legalizaci za přítomnosti dvou svědků provést. V ověřovací knize v příslušném oddílu se pak vyznačí, že žadatel uznal podpis na listině za vlastní. Varianta „vlastnoručně podepsal“ se škrtně (v ověřovací doložce i v ověřovací knize). Správní poplatek podle položky 5 písm. a) sazebníku uvedeného v příloze zákona o správních poplatcích se vybere ve výši odpovídající částce za 1 podpis žadatele.
- b) Ověřující osoba legalizaci podpisu neprovede v případech, kdy osoby, které jsou trvale neschopny psát nebo číst v důsledku choroby nebo tělesné vady, nebo které jsou dočasně neschopny psát nebo číst v důsledku např. zranění, tak i osoby, které psaní nebo čtení neovládají, a jejich podpis tak není uveden na listině, na které má být provedena legalizace.

Zde je na místě doporučit žadateli, aby se obrátil na notáře s žádostí o sepsání notářského zápisu podle ustanovení § 62 až § 71 notářského řádu.

Obdobně je třeba postupovat v případě, kdy žadatel o legalizaci dotčenou listinu sice podepsal a až poté ztratil schopnost číst nebo psát, tj. přišel o zrak a neviděl tak svůj podpis, tj. nemohl by ho uznat za vlastní, a to ani za přítomnosti dvou svědků.

V dané souvislosti je možno zmínit ustanovení § 563 odst. 1 NOZ, které stanoví, že pokud v písemné formě právně jedná ten, kdo nemůže číst a psát, a není-li s to se podepsat, učiní namísto podpisu před alespoň dvěma svědky na listině rukou nebo jinak vlastní znamením, ke kterému jeden ze svědků přepíše jméno jednatelce. Zmiňované ustanovení NOZ se vztahuje na právní jednání a je třeba podotknout, že vlastní znamením není totéž co podpis, tudíž vlastním znamením nelze nahradit vlastnoruční podpis ve smyslu zákona o ověřování. Pro úplnost lze doplnit, že podle ustanovení § 13 písm. b) zákona o ověřování se legalizace neprovede, je-li podpis vyhotoven jinými písmeny než písmeny latinské abecedy.

Nelze-li postupovat podle § 563 odst. 1 NOZ, což v konkrétním případě neexistence vlastnoručního podpisu a současné nemožnosti fyzické osoby z důvodu těžkého tělesného postižení vlastnoručně se podepsat nelze, vyžaduje se k jednání osoby, která nemůže číst a psát, *forma veřejné listiny* (§ 563 odst. 3 NOZ). Podle ustanovení § 567 NOZ mj. platí, že veřejná listina je listina vydaná orgánem veřejné moci v mezích jeho pravomoci nebo listina, kterou za veřejnou prohlásí zákon. Podle ustanovení § 6 notářského řádu, platí, že notářský zápis je veřejná listina, pokud splňuje zákonné náležitosti.

Poznámky:

¹ § 9 písm. d) zákona č. 21/2006 Sb., o ověřování, ve znění pozdějších předpisů

² § 8 písm. c) bod 3 zákona č. 21/2006 Sb.

³ § 8 písm. c) bod 4 zákona č. 21/2006 Sb.

⁴ § 9 písm. e) zákona č. 21/2006 Sb.

⁵ § 9 písm. h) zákona č. 21/2006 Sb.

⁶ § 10 odst. 2 zákona č. 21/2006 Sb.

⁷ § 13 písm. b) zákona č. 31/2006 Sb.

⁸ § 74 odst. 4 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)

⁹ § 18 zákona č. 21/2006 Sb.

¹⁰ § 10 odst. 1 zákona č. 21/2006 Sb.

¹¹ § 16 odst. 2 písm. e) zákona č. 21/2006 Sb.

¹² § 6 zákona č. 352/2001 Sb. o užívání státních symbolů České republiky a o změně některých zákonů

¹³ § 11 odst. 1 zákona č. 21/2006 Sb.

¹⁴ § 10 odst. 5 a 6 zákona č. 21/2006 Sb.

¹⁵ § 10 odst. 5 a 6 zákona č. 21/2006 Sb.

¹⁶ § 10 odst. 5 a 6 zákona č. 21/2006 Sb.

Přílohy:

Příloha č. 3 - Stanovisko odboru legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra ze dne 15. dubna 2013 ve věci vidimace výstupu z autorizované konverze dokumentů, který byl dodatečně opatřen doložkou právní moci

Příloha č. 5 - Diplom z biologické olympiády

Příloha č. 6 - Diplom Domu dětí a mládeže Větrník Liberec